

תורה אור • פרשת כי תשא • מאמר 1

שמאלו תחת לראשי וימינו תחבקני

יד שמאלו תחת לראשי וימינו תחבקני

מוקדש לכבוד

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

אבי הרבי, רבי לוי יצחק

LikuteiTorah.com

הפרשה החסידית

[/likuteitorah.com/he/torah-ohr/ki-sisa/1](https://likuteitorah.com/he/torah-ohr/ki-sisa/1)

1 שמאלו תחת לראשי וימינו תחבקני. הנה בענין העולמות כן דרך השם לבני ישראל עם קרובו כשמתעורר למעלה בחי' שמאל דוחה מחמת מעשה התחתונים ויהי להם למושיע וגורם שאדרכה עי' יהיה להם נשיאות ראש.

”שמאלו תחת לראשי, וימינו תחבקני”. כפי שהדברים אמורים ביחס לעולמות, כך גם דרכו של ה' עם "בני ישראל", עם קרובו: כאשר מתעוררת למעלה בחינת "שמאל דוחה" בעקבות מעשי התחתונים, "ויהי להם למושיע", והוא גורם לכך שדווקא על ידי כך תהיה להם נשיאות ראש.

2 וזהו כי תשא את ראש בניי [בני ישראל] לפקודיהם פי' על ידי איזה פקידה שיפקד עליהם לרעה ח"ו [חס ושלום] וכלי' [וכלשון] רז"ל [רבותינו זכרונם לברכה] אין לך כל פקידה שאין בה מעון העגל. וזהו [פירוש] "כי תשא את ראש בני ישראל לפקודיהם": כלומר, באמצעות פקידה כלשהי שתפקוד אותם לרעה, חלילה, כלשון חז"ל: "אין לך כל פקידה שאין בה מעון העגל".

הנה עי' אדרכה תשא את ראש בניי [בני ישראל] כי בחי' השמאל דוחה אינה דחי' לגמרי ח"ו [חס ושלום] אלא וימין מקרבת. וזהו וימינו תחבקני אשר כי יפול לא יוטל ח"ו [חס ושלום]. והנה, דווקא באמצעות זאת, אדרכה, "תשא את ראש בני ישראל"; שכן בחינת "שמאל דוחה" אינה דחייה מוחלטת, חלילה, אלא "וימין מקרבת". וזהו "וימינו תחבקני": "כי יפול לא יוטל", חלילה.

ולהבין ענין זה בעבודת ה' כתיב הקל קול יעקב ב' פעמים קול א' בלא וא"ו וא' בוא"ו כי ב' קולות הם א' לתורה וא' לתפלה.

ולהבין ענין זה בעבודת ה': כתוב "הקול קול יעקב" — המילה "קול" מופיעה פעמיים, פעם אחת בלי ו' ופעם אחת עם ו', שכן יש שני קולות: אחד לתורה ואחד לתפלה.

3 והנה פעם אמרו דתלמוד תורה כנגד כולן ופעם הפליגו מאד בשבח מעלת התפלה ושהיא כנגד הקרבנות.

והנה, פעם אמרו [חז"ל] ש"תלמוד תורה כנגד כולן", ופעם הפליגו מאוד בשבח מעלתה של התפלה, ואמרו שהיא כנגד הקרבנות.

אך שניהם אמת כי הם חלוקים בענינים שהתפלה היא בבחי' מלמטה למעלה והתורה היא בבחי' מלמעלה למטה.

אבל שתיהן אמת, שכן הן עוסקות בעניינים שונים: התפילה היא בבחינת "מלמטה למעלה", והתורה היא בבחינת "מלמעלה למטה".

ובאור ענין זה כי הנה ענין התפלה היא קיום המצות ק"ש [קריאת שמע] ואהבת וגוי' כמ"ש במ"א ועד"ז תקנו ג"כ כל סדר התפלה קודם ק"ש [קריאת שמע] כדי שיקבל עליו בק"ש [בקריאת שמע] ואהבת באמת וכמשי"ת [וכמו שיתבאר] לקמן.

ביאור הענין: עניינה של התפלה הוא קיום המצוות של קריאת שמע — "ואהבת" וגוי', כפי שמבואר במקום אחר. ועל דרך זו תיקנו גם את כל סדר התפלה שלפני קריאת שמע, כדי שכאשר יקבל עליו בקריאת שמע את מצוות "ואהבת", יעשה זאת באמת, כפי שיתבאר בהמשך.

4 והנה הדרך המביאה את האדם לידי אהבה זו היא מ"ש ראה נתתי לפניך היום את החיים ואת הטוב ואת המות ואת הרע ובחרת בחיים. לאהבה את ה' אלקיך כי הוא חייך וגוי'.

והנה, הדרך שמביאה את האדם לאהבה זו היא הכתוב: "ראה, נתתי לפניך היום את החיים ואת הטוב ואת המות ואת הרע", "ובחרת בחיים"; "לאהבה את הוי' אלקיך, כי הוא חייך" וגוי'.

כי בכל דבר בעוה"ז יש גשמיות ורוחניות והרוחניות והחיות אלהי הוא חיים וטוב והגשמי [והגשמיים / והגשמיות / והגשמית] הוא מות ורע שהוא כלה ונפסד.

כי בכל דבר בעולם הזה יש גשמיות ורוחניות. הרוחניות והחיות האלקית הן "חיים" ו"טוב", והגשמיות היא "מוות" ו"רע", שכן היא מסתיימת ומתכלה.

5 ומזה יראה האדם שכשם שהגשמיות כל דבר בטל לגבי הרוחני [הרוחנית] המחיהו וכן באדם עצמו הנה הגוף טפל ובטל לגבי הרוחני והחיו' [והחיות] שבו לכן אוהב את חיי נפשו במאד מאד.

מכאן יוכל האדם לראות שכשם שהגשמיות של כל דבר בטלה לפני הרוחניות שמחיה אותו — כך גם באדם עצמו: הגוף משני ובטל לעומת הרוחניות והחיות שבו, ולכן הוא אוהב את חיי נפשו אהבה עצומה.

כן ויותר מכן יש לאדם לאהוב את ה' כאשר יסתכל בעין שכלו בראי' [בראייה] חושית כי הוא חייך ממש שהוא מקור וחיי החיים.

כך, ואף יותר מכך, ראוי לאדם לאהוב את ה', כאשר יתבונן בעיני שכלו ויראה בראייה מוחשית כי "הוא חייך" ממש, שכן הוא מקור החיים וחיי החיים.

6

וזהו ענין וכל צבא השמים לך משתחווים כמארז"ל [כמאמר רבותינו זכרונם לברכה] שהחמה שוקעת במערב ומשתחוה לקונה וכן כל המזלות בעבור שרואים ומשיגים חיותם וקיומם המהוה ומחי' אותם ומקיימם. וזהו פירוש "וכל צבא השמים לך משתחווים", כפי שאמרו חז"ל: השמש שוקעת במערב ומשתחוה ליוצרה, וכך גם כל המזלות, משום שהם רואים ומשיגים את כוח החיים ואת הקיום שלהם, המהוה אותם, מחיה אותם ומקיים אותם.

וזהו ראה נתתי לפניך וגו' שזה יראה האדם לעיניו בראי' [בראיה] חושיי' [חושיית] שהרי רואה חיותו וקיומו

וזהו "ראה נתתי לפניך" וגו': שהאדם יראה זאת בעיניו, בראייה חושית, שהרי הוא רואה את כוח החיים ואת הקיום שלו,

וכן רואה ההשתחואה של צבא השמים ועיי' יבא למדרגת ואהבת את ה' אלהיך בכל לבבך בשני יצריך שאפי' [שאפילו] היצה"ר [היצר הרע] הוא נכנע ובטל נגד אהבת ה'

וכן הוא רואה את השתחואה צבא השמים, ועל ידי כך יגיע למדרגת "ואהבת את ה' אלקיך בכל לבבך" — "בשני יצריך", כך שגם היצר הרע נכנע ומתבטל בפני אהבת ה',

וכמו שארז"ל [שאמרו רבותינו זכרונם לברכה] בטל רצונך מפני רצונו פי' לפי שאהבה זו הבאה מחמת ראי' [ראיה] חושיית כזו אין ערוך אליה ולא

וכפי שאמרו חז"ל: "בטל רצונך מפני רצונו". פירוש הדבר הוא, שמכיוון שאין דבר שיכול להשתוות לאהבה הזאת, הבאה מראייה חושית כזאת, ואף לא

נמצא דוגמתה כלל בענינים גשמיים וכמאמר מי ידמה לך ומי ישוה לך ומי יערוך לך.

אפשר למצוא כלל משהו הדומה לה בענינים גשמיים, וכמאמר: "מי ידמה לך ומי ישוה לך ומי יערוך לך".

7

ובחי' ראי' [ראיה] זו צריך להיות נצחית ותמידית [ותמידית] ומי שאינו מסתכל בזה תמיד עליו נאמר והכסיל בחושך הולך.

ראייה זו צריכה להיות מתמדת וקבועה; ועל מי שאינו מתבונן בכך תמיד נאמר: "והכסיל בחושך הולך".

מה שאין כן החכם עיניו בראשו שיהיה תמיד לנגד עיניו חיותו וקיומו מאור אין סוף ב"ה וככה תהי' [תהיה] אהבת הוי"ה תקועה בלבו תמיד ותהיה נפשו קשורה באלהי' [באלקים] חיים קשר נפלא וחזק לעד ולעולמי עולמים.

לא כן החכם, ש"עניו בראשו": חיותו וקיומו מאור אין סוף, ברוך הוא, יהיו תמיד לנגד עיניו. וכך תהיה אהבת הוי"ה קבועה תמיד בלבו, ונפשו תהיה קשורה באלקים חיים בקשר נפלא וחזק, לעד ולעולמי עולמים.

8 וזהו ענין חילא דתיובתא יתיר ותדיר הנזכר בזה"ק [בזהר הקדוש] לתקון פגם הברית כי ברית הוא ענין התקשרות ובקדושה הוא ענין התקשרות נפשו בשרשו וחיותו ובהפך זלע"ז [זה לעומת זה] הוא ההתקשרות בתאוות עוה"ז ותענוגות בני"א [בני אדם]

וזהו פירוש "הכוח הגדול והתמידי של התשובה" הנזכר בזהר הקדוש, לתיקון פגם הברית. ברית פירושה קשר: בקדושה זהו קשר נפשו של האדם לשורשו ולחיותו; ואילו בצד שכנגד, "זה לעומת זה", זהו קשר לתאוות העולם הזה ולתענוגות בני האדם.

ולכן התיקון הוא להפך לבו מהפוך להפוך מן הקצה אל הקצה ממש לדבקה נפשו בשרשו וחיותו הנמשך ממנו ית'

לכן התיקון הוא להפוך את לבו מן ההפך אל ההפך, ממש מן הקצה אל הקצה, כדי שנפשו תידבק בשורשה ובחיותה הנמשכת ממנו יתברך,

שהוא אל חי וקים בחי' ברית המקשר וממשיך החיות מבחי' סוכ"ע להיות ממכ"ע [ממלא כל עלמין] להחיות נפש כל חי ורוח כל בשר איש שתהי' [שתהיה] דבקות אמתי ותמידי

שהוא אל חי וקיים, בחינת הברית הקושרת וממשיכה את החיות מבחינת סובב כל עלמין, כדי שתהיה ממלא כל עלמין ותחיה "נפש כל חי ורוח כל בשר איש"; וכך תהיה דבקות אמיתית ותמידית.

וזהו יתיר ותדיר ולא די בזה שהוא מעורר את האהבה בשעת התפלה וכיו"ב [וכיוצא בזה] ואח"כ חולפת ועוברת

וזהו "גדול ותמידי": לא די בכך שהוא מעורר את האהבה בשעת התפילה וכיוצא בזה, ולאחר מכן היא חולפת ועוברת,

כדכתיב קרוב ה' לכל קוראיו לכל אשר יקראוהו באמת ושפת אמת תכון לעד כתי' [כתיב] משא"כ ועד ארגיעה כו':

כמו שכתוב: "קרוב ה' לכל קוראיו, לכל אשר יקראוהו באמת"; ועוד כתוב: "שפת אמת תיכון לעד", שלא כמו "ועד ארגיעה" וכו'.

9 והנה בחי' ראוי [ראיה] חושיית זו המביא' [המביאה] לידי אהבה זו נמשך לישראל מלמע' [מלמעלה] כמ"ש וה' עליהם יראה ויצא כברק חצו זה הוא המשכה והארה שמאיר ובא לישראל להיות

והנה, בחינה זו של ראייה מוחשית, המביאה לאהבה זו, נמשכת לישראל מלמעלה, כמו שכתוב: "וה' עליהם יראה ויצא כברק חצו". זוהי המשכה והארה המאירה ובאה לישראל, כדי להיות

עליהם יראה לראות באור ה' חיי החיים ית' בראי' [בראיה] חושית ולדבקה בו וע"ד זה תקנו לפני ק"ש [קריאת שמע] כל סדר התפלה וברכות השחר ברוך אתה כו'

"עליהם יראה" — לראות באור ה', חיי החיים יתברך, בראייה מוחשית, ולדבוק בו. ועל דרך זו תיקנו לפני קריאת שמע את כל סדר התפילה ואת ברכות השחר: "ברוך אתה" וכו',

שאנו מבקשי' [מבקשים] שיאיר לנו אור הוי' בהתגלות כדי שיקבל עליו בק"ש [בקריאת שמע] מצות ואהבת באמת וזהו הוי' אלהינו. כי הנה ארז"ל [אמרו רבותינו זכרונם לברכה] גדולים ישראל יותר ממלאכים שממתינים לומי' [לומר] קדוש עד שישראל אומרי' [אומרים] למטה.

שבהן אנו מבקשים שאור הוי' יאיר לנו בהתגלות, כדי שבקריאת שמע יקבל עליו אדם את מצוות "ואהבת". וזהו "הוי' אלקינו". והנה, אמרו רבותינו ז"ל: גדולים ישראל יותר ממלאכים, שממתינים לומר "קדוש" עד שישראל אומרים למטה.

10 ולכאורה אינו מובן שיהיה יתרון זה לאדם בהיותו בעוה"ז מלוכש בגוף גשמי ואין לך אדם שאין נופלים לו מחשבות זרות עכ"פ [על כל פנים] מחשבה

לכאורה לא מובן כיצד יכול להיות לאדם יתרון זה כשהוא נמצא בעולם הזה, כשהוא לבוש בגוף גשמי. אין אדם שלא עולות בו מחשבות זרות — לכל הפחות מחשבה

שהיא זרה אצלו לפי ערכו [לפי ערכו] הגדול לפי גדלו והקטן לפי קטנו והמלאכי [והמלאכים] כולם עומדים ברום עולם מופשטים מחומר הגוף הגשמי וכולם עושים באימה וכיראה רצון קונם מו' ימ"ב [ימי בראשית] בלי שום בטול והפסק אפי' [אפילו] רגע אחד:

שהיא זרה לו לפי ערכו — הגדול לפי גדלותו והקטן לפי קטנותו. ואילו המלאכים כולם עומדים במרומי העולם, מופשטים מחומרו של גוף גשמי, וכולם עושים את רצון בוראם באימה וכיראה, מאז ששת ימי בראשית, בלי שום הפסק או הפרעה, אפילו לרגע אחד.

11 אך הנה המלאכים אין אומרים קדוש מצד עצמם רק מצד החיות המתפשט ונמשך בהם רק

אך המלאכים אינם אומרים "קדוש" מצד עצמם, אלא רק מכוח החיות המתפשטת ונמשכת בהם; רק

שהם אינם תופסים מקום לפני חיות אלהות השורה בתוכם והמשכות והתפשטות החיות שבהם הוא הוא האומר והעושה בהם כרצונו באין מונע.

שהרי הם אינם תופסים מקום לפני החיות האלקית השורה בתוכם, והמשכת החיות והתפשטותה בתוכם היא עצמה המדברת ופועלת בהם כרצונה, ללא כל מעכב.

12 ולכן כתיב בהגר ותקרא שם ה' הדובר אליה והוא המלאך שדיבר עמה וכן במלאכים שבאו אצל אברהם

כתיב ויאמר שוב אשוב אליך בשליחותו של מקום אמר לו כן כאלו אמר הקב"ה בכבודו ובעצמו

ולכן נאמר על הגר: "ותקרא שם ה' הדובר אליה" — והרי המלאך הוא שדיבר עמה. וכן נאמר על המלאכים שבאו אל אברהם: "ויאמר: שוב אשוב אליך"; והוא אמר לו זאת בשליחותו של מקום, כאילו הקדוש ברוך הוא עצמו אמר זאת בכבודו ובעצמו.

והיינו לפי שאין תופסים מקום נגד חיות אלהות המדבר בהם ואינם רק מעבר שעל ידיהם יומשך הדבור והפעולה למטה.

כלומר, הם אינם תופסים מקום מול החיות האלקית שמדברת בתוכם, והם אינם אלא מעבר שדרכו נמשכים הדיבור והפעולה למטה.

והמשכה והשפעה זו היא דרך השתלשלות כמ"ש וקרא זא"ז [זה אל זה / זה את זה] ואמר קדוש ותרגמו ומקבלין דין מן דין אלא שבלשון מקרא נאמר אל המשפיעים שקורא וממשיך שפע זה לזה ובלשון תרגום נאמר על המקבל בחי' נוקבא.

המשכה והשפעה זו נעשית בדרך השתלשלות, ככתוב: "וקרא זה אל זה ואמר קדוש", ובתרגום: "ומקבלין דין מן דין". אלא לשון המקרא נאמרת על המשפיעים, שכן האחד קורא וממשיך שפע אל האחר, ואילו לשון התרגום נאמרת על המקבל, בחינת נוקבא.

13 והנה מצד החיות לא שייך לומר על הקב"ה שהוא קדוש ומובדל דמשמע שיש עוד דבר נפרד ויש זולתו אלא שהוא קדוש ומובדל ממנו.

והנה, מצד החיות לא שייך לומר על הקדוש ברוך הוא שהוא קדוש ומובדל, שכן משמע מכך שיש דבר נפרד נוסף, שקיים מלבדו, אלא שהוא קדוש ומובדל ממנו.

ובאמת אומרים איה מקום כבודו כו' כמ"ש במ"א עד שנמשך החיות למטה לישראל המלובשים בגוף הגשמי שהוא דבר נפרד ויש בפ"ע [בפני עצמו] ומכסה ומסתיר קדושת החיות ואז

ואכן אומרים: "איה מקום כבודו" וכו', כפי שמבואר במקום אחר — עד שהחיות נמשכת למטה, לישראל המלובשים בגוף גשמי, שהוא דבר נפרד וקיים בפני עצמו, ומכסה ומסתיר את קדושת החיות. ואז,

ע"י אתעדל"ת [אתערותא דלתתא] בביטול גוף הגשמי לגבי הרוחניות ומקור החיות שבו בהגלות אור ה' למטה במה שאומרים ברוך אתה וכו'

על ידי אתערותא דלתתא, בביטול הגוף הגשמי בפני הרוחניות ומקור החיות שבו, כאשר אור ה' מתגלה למטה באמירת "ברוך אתה" וכו',

ומצד הגוף שייך לומר אליו ית' שהוא קדוש ומובדל ולכן גם המלאכים אומרי' [אומרים] קדוש וגו'

מצד הגוף שייך לומר עליו יתברך שהוא קדוש ומובדל. לכן גם המלאכים אומרים "קדוש" וגו',

שהארה והמשכה זו שישאל ממשיכים למטה עוברת דרך המלאכים וג' פעמים קדוש כנגד ג' צמצומים שיש דרך כלל עד שיומשך ויתפשט למטה הארה זו להיות נק' בשם ה' צבאות שבכל אלו הצמצומים הוא קדוש ומובדל.

שכן הארה והמשכה זו שישאל ממשיכים למטה עוברת דרך המלאכים. שלוש פעמים "קדוש" מכוונות כנגד שלושה צמצומים כלליים, עד שהארה זו נמשכת ומתפשטת למטה ונקראת בשם הוי' צבאות; בכל הצמצומים האלה הוא קדוש ומובדל.

14 והנה הארה והמשכה שמתפשט למטי' [למטה] בישראל לבטל הגוף אליו ית' יש לו יתרון על האור וחיות המתפשט במלאכים כיתרון אור הבא מן החשך שיש לה תוספת אורה ושמחה שגם הגוף נעשה מרכבה ליחודו ית'.

והנה, להארה ולהמשכה המתפשטות למטה בישראל כדי לבטל את הגוף אליו יתברך, יש יתרון על האור וחיות המתפשטים במלאכים, כיתרון האור הבא מן החושך: יש בהן תוספת אור ושמחה, שכן גם הגוף נעשה מרכבה לייחודו יתברך.

15 ולכן אומרים ה' אלהינו שלנו ממש כמו ע"ד משל האדם מתפאר את עצמו בשלו אף בבחי' רגל שבו לכן אומרים "הוי' אלקינו" — שלנו ממש. בדומה לכך, אדם מתגאה במה ששייך לו, אפילו בבחינת הרגל שבו, משא"כ בשל אחרים אינו מתפאר אפי' [אפילו] ביד שהיא חשובה יותר כיון שאינו שלו כך הנה הארה והמשכה זו אף שהיא רק זיו והארה בעלמא שירדה מטה מטה ואילו במה ששייך לאחרים אינו מתגאה, אפילו ביד, החשובה יותר, מכיוון שאינה שלו. כך גם הארה והמשכה זו, אף שאינה אלא זיו והארה בלבד, שירדו למטה מטה,

והיא בחי' רגל לעיקר האור של מעלה שאינה יכולה להתפשט בתוך הגוף שאותו האור נק' בחי' ראש לגבי זה מ"מ הנה אלהינו זה ממש שלנו כדכתיב בנים אתם לה' אלהיכם.

והיא בבחינת רגל ביחס לאור העיקרי שלמעלה, שאינו יכול להתפשט בתוך הגוף; אותו אור נקרא בחינת ראש ביחס לבחינה זו. ואף על פי כן, הרי זה "אלקינו" — שלנו ממש, כמו שכתוב: "בנים אתם לה' אלקיכם".

16 וברא כרעא דאבוה שנעשה כמו בחי' רגל לגבי האדם שהוא עצמית אחד ולכן אמרו רז"ל [רכותינו זכרונם לברכה] בטל רצונך מפני רצונו

"בן הוא רגל אביו" (ברא כרעא דאבוה), שכן הוא נעשה כמו רגל ביחס לאדם, והוא עצם אחד [עמו]. לכן אמרו חז"ל: "בטל רצונך מפני רצונו":

דהיינו להיות בחי' רגל אצל הקב"ה ולהיות בטל אצלו ולעשו' רצונו שכמו שהרג' [שהרגל] בטל לגבי האד' שלכל אשר יחפוץ יטנו ואין לה רצון וחפץ אחר כלל.

כלומר, להיות בבחינת רגל אצל הקדוש ברוך הוא, להיות בטל אליו ולעשות את רצונו; שכן כשם שהרגל בטלה לאדם — "לכל אשר יחפוץ יטנו" — ואין לה שום רצון או חפץ אחר.

17 וזהו שאוי [שאומרים] בתחלת ברכות השחר הנותן לשכוי בינה להבחין בין יום ובין לילה כי התעוררות

וזהו שאומרים בתחילת ברכות השחר: "הנותן לשכוי בינה להבחין בין יום ובין לילה". כי ההתעוררות

בחיי האהבה והיראה שבא לאדם אינם מצד עצמם כ"א שבא לו מלמעלה ע"י בחיי שכוי רוחניות שיש למעלה שהוא המבחין בין יום ובין לילה

של בחינת אהבה ויראה שבאה לאדם אינה באה מכוחה עצמה, אלא מלמעלה, באמצעות בחינה של "שכוי" רוחני שקיים למעלה, והוא המבחין בין יום ובין לילה,

דהיינו בין חסדים לגבורות ע"י המשכת בינה עלאה וכן עד"ז כל שאר הברכות וכל סדר התפלה למתבונן בהם ומשכיל על דבר ימצא.

כלומר, בין חסדים לגבורות, באמצעות המשכת בינה עלאה. וכך גם כל שאר הברכות וכל סדר התפילה: מי שמתבונן בהם ומעמיק בדבר ימצא זאת.

אך כדי להמשיך לו האהבה שיבא לו מלמעלה צריך מתחלה לבטש את הגוף ולהכניעו ולהשפילו במרירות

אולם כדי להמשיך אליו את האהבה שתבוא אליו מלמעלה, עליו תחילה לשבור את גסות הגוף, להכניעו ולהשפילו במרירות,

כמ"ש במ"א. כדכתיב קרוב ה' לנשכרי לב ואת דכאי רוח יושיע. וכדכתיב זבחי אלהים רוח נשברה.

כפי שמוסבר במקום אחר. וכמו שכתוב: "קרוב ה' לנשכרי לב ואת דכאי רוח יושיע"; וכן כתוב: "זבחי אלקים רוח נשברה".

כי בכדי שיומשך בחיי הוי"ה לבחי אלהים שלנו צריך מתחלה לעשות זבחי אלהים שדרך ההוא נמשך בחיי הוי"ה.

שכן כדי להמשיך את בחינת הוי" אל בחינת אלקים שלנו, צריך תחילה להקריב "זבחי אלקים", שכן בדרך זו נמשכת בחינת הוי".

18 והנה כל זה נקרא אתערותא דלתתא מלמטה למעלה והוא ענין התפלה. אבל ענין התורה היא בחיי מלמעלה למטה.

והנה כל זה נקרא אתערותא דלתתא, מלמטה למעלה, וזהו עניין התפילה. אך עניינה של התורה הוא בחינה של "מלמעלה למטה".

והוא בחי' ובכל נפשך דהיינו שימושך ויתפשט בכל כחות הנפש במחשבי' [במחשבה / במחשבת] דבור ומעשה ונקי' אתעדל"ע [אתערותא דלעילא] שעייז מעורר למעלה בחי' חכמתו ורצונו חכים

וזהו בחינת "ובכל נפשך": היינו, שהדבר יימשך ויתפשט בכל כחות הנפש, במחשבה, בדיבור ובמעשה. והיא נקראת אתערותא דלעילא, שכן באמצעותה מעוררים למעלה את בחינת חכמתו ורצונו, "חכים

ולא בחכמה ידיעא שהתורה היא חכמתו ורצונו ית' אלא שמלובשת בענינים גשמיים. וזהו ענין קורא בתורה כמ"ש במ"א:

ולא בחכמה ידיעא"; שהרי התורה היא חכמתו ורצונו יתברך, אלא שהם מלובשים בענינים גשמיים. וזהו ענין "קורא בתורה", כפי שנתבאר במקום אחר.

19 ובכל מאדך הוא ענין התשובה כי גדולה תשובה שמקרכת את הגאולה. ומאד הוא לשון רבוי הרבה

יותר מכדי מדתו

"ובכל מאדך" הוא עניינה של תשובה, שהרי "גדולה תשובה, שמקרכת את הגאולה". "מאד" הוא לשון של רבוי, הרבה מעבר למידה הראויה.

כי אהבת בכל לבבך ובכל נפשך הוא נמשך מהתפשטות גילוי אלהותו השוכן בתחתונים שאינו אלא זיו והארה בלבד. כמ"ש ויצא כברק חצו שאינו אלא מחשבה אחת בלבד. כמ"ש היוצר יחד לבם וגו'.

שהרי האהבה "בכל לבבך ובכל נפשך" נמשכת מהתפשטות גילוי אלקותו השוכנת בתחתונים, שאינה אלא זיו והארה בלבד, ככתוב: "ויצא כברק חצו", שאין זה אלא מחשבה אחת בלבד, ככתוב: "היוצר יחד לבם" וגו'.

20 וע"ד משל כשם שמחשבי' אחת אינה נחשבת לכלום לגבי מהותו ועצמותו של האדם שיכול לחשוב

מחשבות אין קץ ומספר.

למשל, מחשבה אחת אינה נחשבת לכלום ביחס למהותו ועצמותו של אדם, שיכול לחשוב מחשבות בלי סוף וכלי מספר,

כך על אחת כמה וכמה שאין המחשבה זו נחשבת לכלום נגד עצמותו ית' כי אתה הוא קודם שנברא העולם ואתה הוא כו'.

כך, על אחת כמה וכמה, מחשבה זו אינה נחשבת לכלום לעומת עצמותו יתברך; שהרי "אתה הוא קודם שנברא העולם, ואתה הוא" וכו'.

21 ואני הוי"ה לא שניתי וכל ימות עולם הזה ועולם הבא וג"ע [וגן עדן] התחתון והעליון וימות המשיח

ותחיית המתים אינו נחשב אצלו

"ואני, הוי", לא שניתי". כל ימי העולם הזה והעולם הבא, גן עדן התחתון והעליון, ימות המשיח ותחיית המתים, נחשבים בעיניו

אלא כרגע קטן וכמ"ש במ"א וזו היא עבודת ניצוץ הנשמה המתפשט ומתלבש בגוף הגשמי כי לא כל הנשמה כולה מתלבש בתוך הגוף

אלא כרגע קצר, כפי שמוסבר במקום אחר. וזוהי עבודת ניצוץ הנשמה שמתפשט ומתלבש בגוף הגשמי; שכן לא הנשמה כולה מתלבשת בתוך הגוף,

רק ניצוץ והארה ממנה בלבד ועיקרה ושרשה נשאר למעלה בבחי' מקיף והניצוץ המתפשט למטה נק' רגל לגבי בחי' עליונה שלמעלה שנק' בחי' ראש

אלא רק ניצוץ והארה ממנה, ואילו עיקרה ושרשה נשארים למעלה, בבחינת מקיף. הניצוץ שמתפשט למטה נקרא "רגל" ביחס לבחינה העליונה שלמעלה, הנקראת בחינת "ראש",

משא"כ בחי' בכל מאדך הוא בחי' עיקר הנשמה בחי' הראש שבה והיינו בטול הנפש במציאות ממש להשתפך אל חיק אביה ממש מצד מהותו ועצמותו

ואילו בחינת "בכל מאדך" היא עבודת עיקר הנשמה, בחינת הראש שבה: ביטול הנפש במציאותה ממש, עד שהיא נשפכת אל חיק אביה ממש, מצד מהותו ועצמותו,

שהוא רם ונשא לאין קץ ולא שייך עליו לאמר מצד עצמו לא ממלא כל עלמין ולא סוכ"ע שאינו בגדר עלמין כלל וכמ"ש במ"א:

שהרי הוא רם ונישא עד אין קץ; ומצד עצמו לא שייך לומר עליו שהוא ממלא כל עלמין או סובב כל עלמין, שכן אינו בגדר עולמות כלל, כפי שמוסבר במקום אחר.

22 והנה הזוכה לבחי' אהבה רבה ועצומה כזו הוא הבעל תשובה כי להיות שהיה בהפוך והיתה נפשו בארץ ציה ועיף. ויזעקו אל הוי"ה וגו'.

והנה, מי שזוכה לאהבה רבה ועצומה כזאת הוא בעל התשובה, שכן הוא היה במצב ההפוך [מכך], ונפשו הייתה "בארץ ציה ועיף", "ויזעקו אל הוי"ה וגו',

אזי יתגלה אהבה רבה ועצומה כזו להיות בכלות נפשו ממש. וזהו ופרעה הקריב ואמרו רז"ל [רבתינו זכרונם לברכה] שהקריב את לכם של ישראל לאביהם שבשמים.

אז תתגלה אהבה רבה ועצומה כזאת, עד שנפשו ממש תצא מכלות. וזהו [פירוש] "ופרעה הקריב", שעליו אמרו חז"ל שהוא קירב את לכם של ישראל לאביהם שבשמים.

ולכן נקי בחי' אהבה זו מאד כמארז"ל [כמאמר רבתינו זכרונם לברכה] והנה טוב זה מלאך החיים. מאד זה מלאך המות שעיי"ז יתרבה ויתגדל תשוקת האהבה ביתר שאת ויתר עז ויוסף אומץ דבקותו:

לכן נקראת בחינה זו של אהבה "מאוד", כפי שאמרו חז"ל: "והנה טוב" — זה מלאך החיים; "מאוד" — זה מלאך המוות. על ידי כך תתרבה ותגדל תשוקת האהבה "ביתר שאת וביתר עוז", ויתחזק כוח דבקותו.

23 וזהו שמאלו תחת לראשי שעיי"ז בחי' שמאל דוחה שהיה בו מתחלה על כן ירום ראש ומתנשא בבחי' עבודת הראש של הנשמה כנ"ל. וזהו ענין מעלת הזהב על הכסף הנזכר בלקוטי אמרים.

וזהו "שמאלו תחת לראשי": באמצעות בחינת "שמאל דוחה" שהייתה בו בתחילה, "לכן ראשו מתרומם", והוא מתעלה לבחינת עבודת ה"ראש" של הנשמה, כפי שנאמר לעיל. וזהו ענין מעלת הזהב על הכסף, הנזכר בלקוטי אמרים.

24 והבחינה שוב שאחר זה הוא בחי' וימינו תחבקני. שימינו הם תורה ומצות בחי' חסד ומים שיורדים ממקום גבוה למקום נמוך והם מחבקין את האדם כדרך שמחבק האדם את חברו מאחוריו ואינו מניחו ליפול.

ומדרגת ה"שוב" שבאה לאחר מכן היא בחינת "וימינו תחבקני". "וימינו" היא התורה והמצוות, בחינת חסד ומים היורדים ממקום גבוה למקום נמוך; והם מחבקים את האדם, כמו אדם המחבק את חברו מאחור ואינו מניח לו ליפול.

כך ע"ד משל התורה והמצות הם יורדים לבחי' אחוריים להתלבש בענינים גשמיים להאחז את האדם שלא יפול כשפונה אחר תפלה לעסקיו ויהיה סור מרע ועשה

כך גם, בדרך משל, התורה והמצוות יורדות לבחינת אחוריים, להתלבש בענינים גשמיים, כדי לאחוז באדם ולא להניח לו ליפול כשהוא פונה לאחר התפילה לעסקיו, ואז יהיה "סור מרע ועשה"

טוב והם יורדים ממקום גבוה ציצית קבלת עול מלכות שמים וארבע פרשיות של תפלין כנגד חכמה ובינה וחסד וגבורה של הקב"ה. פ' ראשונה קדש לי כל בכור רמז לחכמה.

טוב". והן יורדות ממקום גבוה: ציצית, קבלת עול מלכות שמים, וארבע פרשיות התפילין, שהן כנגד חכמה, בינה, חסד וגבורה של הקדוש ברוך הוא. הפרשה הראשונה, "קדש לי כל בכור", רומזת לחכמה;

פ' שניה כי ישאלך בנך מה זאת שהוא ענין התבוננות דקיימא לשאלה. פ' שמע מפורש בה ואהבת. פ' והיה אם שמוע מפורש בה השמרו לכם וגו'.

הפרשה השנייה, "כי ישאלך בנך מה זאת", עניינה התבוננות, שהיא דבר העומד לשאלה (דקיימא לשאלה); בפרשת שמע נאמר במפורש "ואהבת"; ובפרשה "והיה אם שמוע" נאמר במפורש "השמרו לכם" וגו'.

25 ולזה אומרים אשר קדשנו במצותיו כמ"ש במ"א. וזהו והר סיני עשן כולו מפני אשר ירד עליו ה' באש. ולכן אומרים: "אשר קידשנו במצוותיו", כפי שמתבאר במקום אחר. וזהו [פירוש] "והר סיני עשן כולו, מפני אשר ירד עליו ה' באש".

והר סיני אמרו רז"ל [רבותינו זכרונם לברכה] שירדה שנאה להעכו"ם [להעובדי כוכבים ומזלות] שהוא בחי' הרע שעל זה נאמר תכלית שנאה שנאתים ומואס ברע.

ועל הר סיני אמרו רבותינו ז"ל שירדה עליו שנאה כלפי עובדי האלילים; זוהי בחינת הרע, שעליה נאמר "תכלית שנאה שנאתים" ו"מואס ברע".

נמשך מפני כי ירד ה' עליו שירד והמשיך למטה באש כמ"ש מימינו אש דת למו והוא לחול על ראש רשעים. כהמס דונג מפני אש יאבדו וגו'.

הדבר נמשך מכך ש"ירד עליו ה'": הוא ירד והמשיך למטה "באש", כפי שנאמר "מימינו אש דת למו"; והאש נועדה לחול על ראש הרשעים: "כהמס דונג מפני אש יאבדו" וגו'.

26 וע"ד זה הם כל המצות הן בסור מרע הן בועשה טוב וצדקה כנגד כולם כי צדקה תרומם גוי להיות בבחי' חבוק שלא יפרד ולא ישוב אחור רק להיות עמו פב"פ [פנים בפנים]

וכך פועלות כל המצוות, הן מצוות של "סור מרע" והן מצוות של "עשה טוב". הצדקה שקולה כנגד כולן, שכן "צדקה תרומם גוי" — היא מעלה את האדם לבחינת חיבוק, כך שלא יפרד ולא יפנה לאחור, אלא יהיה עמו פנים אל פנים,

כמ"ש יאר הוי"ה פניו אליך וגוי כמ"ש במ"א. וזהו ונתנו איש כפר נפשו בפקוד אותם.

כמו שכתוב: "יאר הוי" פניו אליך" וגוי, כפי שמוסבר במקום אחר. וזהו [פירוש] "ונתנו איש כופר נפשו בפקוד אותם".

כלומר אשר יפקד ויחסר פגם האות שלהם אזי התקון הוא ע"י צדקה שע"י מקשר ומעלה נפשו להוי"ה. ועמ"ש במ"א ע"פ שאו את ראש כו' לגלגלתם:

כלומר, כאשר יש דבר שנפקד וחסר, פגם באות שלהם, התיקון הוא באמצעות הצדקה, שעל ידה הוא קושר את נפשו להוי"ה ומעלה אותה אליו. ועיין במה שכתוב במקום אחר על הפסוק "שאו את ראש" וגוי, "לגלגלתם".

על המהדורה

המהדורה הזאת כוללת לשון המאמר והתרגום לעברית של ימינו.

The Hebrew text of Torah Ohr: © Kehot Publication Society, via Sefaria, CC BY-NC 4.0; formatting adapted.

התרגום שלנו לעברית של ימינו, מתוך התרגום האנגלי שלנו מלשון הקודש, בלי הערות קה"ת: CC BY 4.0.

המהדורה כולה: CC BY-NC 4.0. מותר להעתיק, להדפיס ולהפיץ בחינם, בציון Kehot Publication Society ו־likuteitorah.com; אסור למכור.
/https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0

התרגום לעברית נעשה מהמהדורה האנגלית של likuteitorah.com בעזרת בינה מלאכותית (openai/gpt-6-luna-pro:batch), כשלשון המאמר לצדו לבדיקה. עדיין לא עבר עריכה אנושית. כל דבר חשוב יש לבדוק מול לשון המאמר.

הרבי ביקש ללמוד את מאמרי פרשת השבוע, «הפרשה החסידית», באותו שבוע, מחולקים לשבעת ימיו (Sichah of Shabbos Parshas Vayakhel 5725). למה ללמוד, וברכות הרבי: /likuteitorah.com/about/the-chassidishe-parsha (Toras Menachem vol. 42, pp. 306-309).

מיזם חנינמי ולא מסחרי. אין כאן מכירה. אין שיוך לקה"ת, ל־Sefaria או לספריית ליובאוויטש. © likuteitorah.com

מתוך /likuteitorah.com/he/torah-ohr/ki-sisa/1

מוקדש לכבוד

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

אבי הרבי, רבי לוי יצחק